

2. Сокол І.М. Квест як сучасна інноваційна технологія навчання / І.М. Сокол // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівенського державного гуманітарного університету. Випуск 7 (50). – Рівне: РДГУ, 2013. – С.168-171. – Теж саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Ozfm_2013_7_55.pdf
3. Сокол І.Н. Класифікація квестов / І.Н. Сокол // Молодий вчений. – 2014. – № 6 (09). – С.138-140. – Теж саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2014/6/89.pdf>

Крастильова Галина

Особливості організації уроків географії в умовах дистанційного навчання

Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир,
Україна

krastilovahalina@gmail.com

*Науковий керівник – кандидат географічних наук, доцент
Нестерчук І. К.*

Школи більшості країн світу, усвідомлюючи тенденцію зростання хворих на Covid-19, поступово перейшли на дистанційне навчання та використовують онлайн-платформи навчання. Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та постійні обстріли енергетичних об'єктів ситуація з навчанням школярів ще більше ускладнилася. Отже, на даний момент, чітко можна сказати, що дистанційне навчання стало і є на момент 2023 року єдиним способом отримання освіти для багатьох школярів.

Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних, інформаційно-комунікативних технологій [1]. Це віртуальний клас замість навчального кабінету, це – інтернет замість шкільної дошки.

24 лютого 2022 року в Україні був введений воєнний стан, що унеможливило очне навчання в школах і дистанційне навчання стало єдиною формою надання освітніх послуг. Так, відповідно до Закону України «Про освіту» щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, зазначено, що здобувачам освіти, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників [2].

Для повноцінного функціонування дистанційної освіти і збереження якості освітніх послуг важливе технічне забезпечення, доступ до інтернету, володіння сучасними технологіями дистанційної освіти учасниками освітнього процесу.

Дистанційне навчання в закладах середньої освіти може здійснюватися в синхронному та асинхронному режимах.

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо[3].

Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відео конференції [3]. Учні і вчителі працюють наживо, використовуючи технічні засоби, дотримуючись розкладу занять.

Під час проведення дистанційних уроків з географії доцільно поєднувати синхронний та асинхронний режими. Тому що онлайн-навчання географії на відміну від традиційної форми навчання (використання карти, дошки, живого спілкування), має деякі особливості, які потрібно враховувати ще на етапі підготовки до уроку.

Вчитель може використовувати різні електронні освітні платформи, такі як Google Workspace, Google Classroom, Нові Знання, HUMAN.UA та інші, а також онлайн сервіси та інструменти для комунікації - Zoom, Skype, Team, базові сервіси Google: Gmail, Календар, Meet, Jamboard, Chat, Hangouts, YouTube та інші.

Широко в закладах середньої освіти для організації навчання використовується сервіс G Suite for Education, що є набором безкоштовних додатків Google, створених спеціально для навчальних закладів. Освітній заклад на єдиній платформі G Suite for Education отримує окремий корпоративний акаунт, де розміщені персональні

кабінети вчителів з назвами груп та предметів. Вчитель створює онлайн-клас, який допомагає керувати навчанням та створювати інтерактивні заняття, допомагаючи учням розширювати навчання за допомогою інструментів, доступних в Інтернеті.

Платформа доступна безкоштовно для закладів освіти з пакетом G Suite for Education, набором безкоштовних інструментів і служб Google, призначених для освіти, таких як Google Meet. Який є сервісом відео-телефонного зв'язку та відеоконференцій, що розроблено компанією Google і дає можливість демонстрації робочого столу вчителем для учнів. Використання Google Meet дає можливість проводити захищені відео конференції, тому що приєднатися можуть лише учні з корпоративним акаунтом або за безпосереднім запрошенням і дозволом вчителя. Під час відео уроку з використання Google Meet учасники конференції можуть спільно переглядати відео, презентації, спілкуватися між собою та користуватися чатом.

Завантажувати матеріали до потрібного уроку на платформу Google Classroom можна і за допомогою комп'ютера та мобільного телефону.

Вчитель створює курс для кожного класу та предмету, який викладає. Запрошує учнів приєднатися до курсу. Викладачі та вчителі можуть створювати матеріали для опрацювання, завдання, завдання з тестом, окремі запитання та об'єднувати їх у теми.

Для перевірки знань, засвоєних на уроці, можна використовувати додаток Google Форму. Він зручний тим, що оцінки автоматично генеруються в Classroom, що економить час на перевірку. Також можна використовувати готові та власні тести з інтернет ресурсів «Всеосвіта», «На Урок» та ін., додаючи посилання в Google класі.

За допомогою Google Classroom оцінки, отримані учнями, записуються на платформі, а також фіксується дата надсилання кожної роботи, що дозволяє вчителю зручно стежити за успішністю кожного учня.

Особливістю дистанційного навчання на уроках географії є те, що вчитель може і повинен шукати нові підходи та методи при підготовці до уроків, щоб допомогти учням краще засвоїти навчальний матеріал. Тому під час дистанційного навчання необхідно використовувати різноманітні інтерактивні сервіси з географії. Їх останнім часом все більше з'являється в Інтернеті. Давайте розглянемо деякі з них.

1. World Wonders Project («Чудеса світу») – це інтернет проєкт, використовуючи який учні можуть віртуально відвідати давні і сучасні чудеса світу за допомогою технологій Google.

2. Earthcam – портал, що показує відео з веб-камер, що розташовані на основних туристичних пам'ятках.

3. Seterra Географія –це безкоштовні картографічні вікторини, завдяки яким можна дізнатися про географічні локації в усьому світі. Зручно використовувати для вивчення розташування та запам'ятовування назв країн та їх столиць, великих міст, річок, озер, морів, островів та інших географічних об'єктів.

4. Google Street View – панорамний перегляд вулиць по всьому світу з висоти 2,5 метри, що надається через розширення Карти Google та Google Земля. Доступні фото 3 тис. міст з 65 країн світу.

5. Arts&Culture – це онлайн платформа, за допомогою якої учні можуть побачити зображення художніх робіт високої чіткості, що зберігаються в музеях світу, здійснити віртуальну екскурсію самостійно за посиланням або разом з вчителем і класом.

6. Ethermap – сучасний цікавий ресурс для створення онлайн-карт. За посилання вчителя учні можуть створювати нові карти, обмінюватися картами, або створити спільну карту класу, додавати фото та інформацію про місця, які позначено.

7. Всеукраїнська школа онлайн – сучасний онлайн-ресурс для змішаного та дистанційного навчання з відео матеріалами до уроків, що відповідають державній освітній програмі. Записи уроків на платформі постійного оновлюються, що є зручним для використання.

8. Чат «На Урок»: спілкування з видатними постатями минулого – використовується технологія штучного інтелекту, щоб створити симуляцію спілкування з видатними постатями минулого. Можна поспілкуватися з Фернаном Магелланом і дізнатися подробиці його подорожей навколо світу.

Використання цих та інших інтерактивних сервісів, яких все більше з'являється на просторах Інтернету, роблять дистанційне навчання на уроках географії цікавішим та ефективнішим.

Досліджуючи особливості організації дистанційного навчання уроків географії можна виділити як переваги, так і недоліки такої форми освіти.

До переваг дистанційного навчання можна віднести:

- можливість синхронного та асинхронного навчання;
- застосування відео, презентацій, електронних карт на уроках географії;

- мобільність навчання, можливість підключатися до уроків з будь-яких територій, займатися у комфортних домашніх умовах.

Серед недоліків дистанційного навчання можна виділити:

- відсутність живого спілкування вчителя і учнів;
- можливість списування серед учнів;
- технічні проблеми, такі як погана якість Інтернету, перевантаженість системи та ін..;

Методика викладання географії

- велика витрата часу на підготовку до уроків та завантаження матеріалів на освітні платформи.

Для географії дистанційне навчання дає ширші можливості для надання інформації вчителем та засвоєння матеріалів учнями. Методи дистанційного навчання можуть поліпшити навчання географії в школах.

Використання дистанційних технологій у навчанні географії посилює мотивацію пізнавальної діяльності учнів, формує стійкий інтерес до географії. Дистанційне навчання робить освіту більш доступною і доповнює, урізноманітнює традиційну форму освіти.

Список використаних джерел:

1. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/>

2. Закон України «Про освіту»: редакція від 6.04.2022 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 №466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України №1115 від 08.09.2020. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

Плужник Андрій

Використання краєзнавчого матеріалу на уроках географії при вивченні природи і населення Черкаської області

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м Житомир, Україна

andriy.pluzhnik@gmail.com

Науковий керівник – доцент Власенко Р. П.

Одним із традиційних та визнаних підходів при вивченні географії є краєзнавчий підхід. Протягом тривалого часу розвитку географічної науки та методики її навчання він виступає активною формою зв'язку шкільного курсу географії із життям людини. На сьогоднішній день в умовах пандемії та військового стану на території України роль краєзнавчого підходу щодо закріплення знань з теорії та набуття практичних навичок і вмінь особливо зростає. Найбільш поширеною формою використання краєзнавчого підходу під час навчання географії є екскурсії. Однак для організації та проведення екскурсій необхідні теоретичні знання щодо компонентів природи місцевості, особливостей розселення та господарства. Це дозволить розробляти маршрути екскурсій, що розраховані на різну тривалість та складність.